Työtä, osaamista ja reilua kilpailua

Kiinteistötyönantajat ry:n viestit eduskuntavaaleihin 2027

KIINTEISTÖTYÖNANTAJAT

Työtä, osaamista ja reilua kilpailua

Toimiva Suomi ei synny itsestään. Turvalliset ja terveelliset tilat, kuten työpaikat, taloyhtiöt ja teollisuuden tuotantolaitokset, edellyttävät laadukkaita kiinteistöpalveluja.

Kiinteistöpalveluala on yksi Suomen merkittävimmistä työllistäjistä. Ala työllistää yli 100 000 henkilöä eri puolilla maata ja tarjoaa monipuolisia työmahdollisuuksia erilaisille osaajille. Ala on myös maahanmuuttajille tärkeä väylä suomalaiseen työelämään: yli neljännes alan työntekijöistä on ulkomaalaistaustaisia.

Kiinteistöpalvelualalla toimii yli 13 000 yritystä, joista valtaosa on pieniä ja järjestäytymättömiä. Kiinteistötyönantajien jäsenyrityksiä on noin 360, mutta ne työllistävät yli 75 prosenttia koko alan henkilöstöstä. Pirstaleinen yrityskenttä vaikeuttaa alan valvontaa.

Verohallinnon mukaan siivousala on yksi harmaan talouden riskialoista. Harmaa talous ja työperäinen hyväksikäyttö ovat ongelmia, joita Kiinteistötyönantajat yhdessä jäsenyritystensä kanssa haluavat kitkeä alalta. Näiden ongelmien torjuminen ja reilun kilpailun varmistaminen ovat sekä vastuullisesti toimivien yritysten että julkisen talouden etu.

Toimiva Suomi tarvitsee osaavaa työvoimaa, reilua kilpailua ja joustavia työmarkkinoita. Yhteiskunnan kriisinkestävyys rakentuu yritysten ja julkisen sektorin yhteistyöllä sekä huoltovarmuuden kannalta tärkeiden palvelujen toimivuudella kaikissa olosuhteissa.

Kiinteistötyönantajien viestit vuoden 2027 eduskuntavaaleihin ovat:

- Suomi tarvitsee ammattiosaajia
- Työvoiman riittävyys edellyttää työperäistä maahanmuuttoa
- Joustavat työmarkkinat vahvistavat työllisyyttä
- Reilu kilpailu vauhdittaa talouskasvua
- Kriisinkestävä Suomi rakentuu yhteistyöllä

Suomi tarvitsee ammattiosaajia

Ammatillinen koulutus on keskeinen osa suomalaista koulutusjärjestelmää ja työmarkkinoiden toimivuutta. Ammattiosaajat ylläpitävät yhteiskunnan kannalta välttämättömiä palveluja, huolehtivat rakennusten ja infrastruktuurin toimivuudesta sekä luovat edellytyksiä talouskasvulle, kilpailukyvylle ja huoltovarmuudelle.

Osaavan työvoiman saatavuus on useilla aloilla riippuvainen laadukkaasta ammatillisesta koulutuksesta. Ammatillinen koulutus tarjoaa nuorille väylän työelämään ja aikuisille mahdollisuuden päivittää omaa osaamistaan tai kouluttautua kokonaan uudelle alalle. Väestön ikääntyessä ja nuorten ikäluokkien pienentyessä on entistä tärkeämpää, että osaamista voidaan kehittää koko työuran ajan. Työurien pidentymistä tukee mahdollisuus kehittää omaa osaamista ammatti- tai erikoisammattitutkinnolla ja siirtyä sen myötä uusiin työtehtäviin.

Ammatillisen koulutuksen on pystyttävä vastaamaan työelämän muuttuviin osaamistarpeisiin, jotta osaavaa työvoimaa on saatavilla riittävästi myös tulevaisuudessa. Tämä edellyttää ammatillisen koulutuksen kestävää ja ennakoitavaa rahoitusta, ajan tasalla olevia koulutussisältöjä sekä tiivistä yhteistyötä oppilaitosten ja yritysten välillä.

Kiinteistöpalveluala on hyvä esimerkki toimialasta, jossa osaamisvaatimukset muuttuvat jatkuvasti. Teknologian kehitys, digitalisaatio sekä kasvavat turvallisuus- ja vastuullisuusvaatimukset muuttavat työn sisältöä nopeasti. Ammatillinen koulutus on alalle keskeinen väylä osaajien kouluttamiseen, ja sen työelämävastaavuus on ratkaisevan tärkeää osaavan työvoiman riittävyyden turvaamiseksi myös tulevaisuudessa.

Laadukas ja työelämälähtöinen ammatillinen koulutus on investointi osaavaan työvoimaan, toimivaan yhteiskuntaan ja pohja kestävälle talouskasvulle.

Tavoitteemme:

- **Turvataan ammatillisen koulutuksen laatu, riittävä rahoitus ja alueellinen saavutettavuus.** Ammatillista koulutusta on oltava tarjolla eri puolilla Suomea, jotta yritysten osaajatarpeisiin voidaan vastata niiden sijainnista riippumatta.
- **Vahvistetaan ammatillisen koulutuksen työelämävastaavuutta.** Koulutuksen sisältöjä tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä työelämän kanssa, ja opettajien työelämäosaamista on vahvistettava säännöllisellä yhteistyöllä yritysten kanssa.
- **Uudistetaan oppisopimuskoulutusta vastaamaan paremmin työelämän tarpeita.** Oppisopimuksesta on kehitettävä nykyistä joustavampi ja houkuttelevampi väylä tutkinnon suorittamiseen, osaamisen täydentämiseen ja työllistymiseen.
- **Mahdollistetaan osaamisen kehittäminen koko työuran ajan.** Ammatillisen perustutkinnon suorittaneilla tulee jatkossakin olla mahdollisuus täydentää ja syventää osaamistaan suorittamalla ammatti- ja erikoisammattitutkinto maksuttomasti osana ammatillista tutkintojatkumoa.
- **Hyödynnetään ammatillista koulutusta nykyistä paremmin erilaisten osaajien työllistämisessä.** Ammatillisella koulutuksella voidaan tukea nuorten, täsmätyökykyisten ja alanvaihtajien mahdollisuuksia päästä työelämään. Lisäksi koulutus on yksi keino maahanmuuttajien integroitumisessa suomalaiseen yhteiskuntaan.

Työvoiman riittävyys edellyttää maahanmuuttoa

Suomen väestö ikääntyy nopeasti ja työikäisten määrä vähenee. Työmarkkinoilta poistuu eläkkeelle enemmän työntekijöitä kuin sinne tulee uusia. Vuoteen 2038 mennessä eläkkeelle jää noin 880 000 työntekijää eli yli kolmannes nykyisestä työvoimasta.

Kotimaisen työvoiman osaamista ja työllistymistä on edelleen vahvistettava, mutta ne eivät yksin riitä vastaamaan tulevaan työvoimatarpeeseen. Työperäinen maahanmuutto on välttämätön osa Suomen työvoiman riittävyyden turvaamista, työmarkkinoiden toimivuutta ja kestävää talouskasvua.

Työvoiman riittävyyden haasteet korostuvat työvoimavaltaisilla palvelualoilla. Kiinteistöpalveluala tarvitsee tulevina vuosina paljon uusia työntekijöitä, ja tarvetta lisää osaltaan se, että suuri joukko alan työntekijöitä eläköityy lähivuosina ja talouden elpyessä kilpailu työntekijöistä kiristyy entisestään. Ilman riittävää työvoimaa myös yhteiskunnan ja huoltovarmuuden kannalta kriittisten palvelujen ylläpitäminen vaikeutuu.

Yritysten kokemus osoittaa, että työperäinen maahanmuutto on toimiva tapa täydentää kotimaista työvoimaa, kun sen edellytykset ovat kunnossa. Sekä työnantajien että työntekijöiden näkökulmasta sujuvat ja ennakoitavat lupaprosessit, toimivat kotoutumispalvelut ja riittävä kielikoulutus ovat keskeisiä edellytyksiä sille, että Suomeen muuttaneet työntekijät pystyvät kiinnittymään työelämään.

Kiinteistöpalveluala on jo pitkään ollut yksi Suomen merkittävimmistä maahanmuuttajien työllistäjistä. Alan yrityksillä on vahvaa käytännön kokemusta kansainvälisten työntekijöiden työllistämisestä, perehdyttämisestä ja työyhteisöihin kiinnittämisestä. Työpaikat ovat keskeisessä roolissa maahan muuttaneiden integroitumisessa suomalaiseen yhteiskuntaan, mutta kotoutumisen tukeminen ei voi jäädä vain työpaikkojen vastuulle.

Suomi tarvitsee sujuvaa työperäistä maahanmuuttoa väestön ikääntyessä ja työikäisen väestön vähentyessä. Tämän onnistuminen edellyttää samanaikaisia toimia sekä maahanmuuttajien työllistymisen edistämiseksi että työperäisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi.

Tavoitteemme:

- **Sujuvoitetaan työperäistä maahanmuuttoa** nopeuttamalla ja selkeyttämällä työperusteisten oleskelulupien käsittelyä, vahvistamalla Maahanmuuttoviraston resursseja sekä hyödyntämällä digitalisaatiota ja automaatiota lupaprosesseissa.
- **Luovutaan työvoiman saatavuusharkinnasta koko maassa** ja kohdennetaan viranomaisten resursseja työperäisen hyväksikäytön tehokkaaseen ehkäisemiseen.
- **Vahvistetaan työperäisen maahanmuuton vastuullisuutta** lisäämällä työsuojeluviranomaisten, poliisin ja syyttäjälaitoksen resursseja työperäisen hyväksikäytön ja siihen liittyvän rikollisuuden torjumiseksi.
- **Parannetaan Suomen houkuttelevuutta kansainvälisille työntekijöille** pidentämällä työnhakuaikaa työsuhteen päätyttyä kahdeksaan kuukauteen ja varmistamalla sujuva siirtyminen opinnoista työelämään.
- **Panostetaan kotoutumiseen ja työelämässä tarvittavaan kielitaitoon**. Työelämään kiinnittyminen ja kotoutumisen onnistuminen edellyttävät työnantajien toimien lisäksi riittäviä yhteiskunnan palveluja ja tukea. Kotoutumispalveluja tulisi tarjota myös työelämässä oleville maahanmuuttajille.

Joustavat työmarkkinat vahvistavat työllisyyttä

Korkea työllisyys on hyvinvointiyhteiskunnan ja kestävän julkisen talouden perusta. Työikäisen väestön vähentyessä on entistä tärkeämpää, että mahdollisimman moni pääsee mukaan työelämään ja työn tekeminen on aina kannattavaa.

Toimivat ja joustavat työmarkkinat parantavat yritysten mahdollisuuksia työllistää ja nostavat työllisyysastetta. Työmarkkinoiden on pystyttävä mukautumaan työelämän ja yritysten muuttuviin tarpeisiin sekä kannustettava työn vastaanottamiseen ja työnteon lisäämiseen.

Kiinteistöpalveluala on yksi Suomen merkittävimmistä työllistäjistä ja tarjoaa työtä erilaisissa elämäntilanteissa ja erilaisilla taustoilla oleville ihmisille. Alan kannalta on tärkeää, että työllisyyspalvelut vastaavat yritysten tarpeisiin ja madaltavat kynnystä päästä työelämään.

Kiinteistöpalveluala on säilynyt hyvin työllistävänä talouden suhdannevaihteluista huolimatta. Digitalisaatio ja teknologian kehitys helpottavat ja muuttavat työn tekemistä, mutta eivät poista ihmisten tekemän työn tarvetta. Kiinteistöjen puhtaudesta, turvallisuudesta ja toimivuudesta huolehtiminen vaatii jatkossakin osaavia ammattilaisia ja käytännön työtä, jota ei voi kokonaan automatisoida.

Suomi tarvitsee työmarkkinat, jotka kannustavat työntekoon ja tukevat yritysten mahdollisuuksia työllistää.

Tavoitteemme:

- **Edistetään työmarkkinoiden joustavuutta** ja jatketaan uudistuksia, jotka vahvistavat yritysten mahdollisuuksia työllistää, kasvaa ja investoida muuttuvassa toimintaympäristössä.
- **Puretaan kannustinloukkuja** siten, että työn vastaanottaminen, työmäärän lisääminen tai osa-aikatyön tekeminen ovat aina taloudellisesti kannattavia vaihtoehtoja.
- **Kehitetään työllisyyspalveluja** vastaamaan paremmin yritysten työvoimatarpeita.
- **Parannetaan nuorten, täsmätyökykyisten ja vaikeasti työllistyvien mahdollisuuksia päästä työelämään**. Kiinteistöpalvelualalla on tarjolla monipuolisesti matalan kynnyksen työtehtäviä, jotka sopivat erilaisille osaajille.
- **Tuetaan maahanmuuttajataustaisten naisten pääsyä työelämään.** Työllistyminen edistää kotoutumista ja kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan.

Reilu kilpailu vauhdittaa talouskasvua

Reilu kilpailu on toimivan markkinatalouden edellytys. Harmaa talous vääristää kilpailua, heikentää julkista taloutta ja rapauttaa luottamusta yhteisiin pelisääntöihin. Sen torjunta lisää verotuloja, vahvistaa yritysten toimintaedellytyksiä ja tukee kestävää talouskasvua.

Kun julkiset ja yksityiset toimijat harjoittavat elinkeinotoimintaa samoilla markkinoilla, niiden on toimittava samoilla pelisäännöillä. Kilpailuneutraliteetin varmistaminen ehkäisee markkinoiden vääristymiä ja tukee julkisten varojen tehokasta käyttöä. Kuntien, hyvinvointialueiden ja valtion tulee keskittyä ydintehtäviinsä ja hyödyntää tukipalveluissa nykyistä laajemmin yksityistä tarjontaa. Tukipalvelujen ulkoistaminen on usein julkiselle taloudelle kustannustehokas ja laadukas ratkaisu.

Kiinteistöpalvelualalle reilu kilpailu ja harmaan talouden torjunta ovat elinehto. Kehysriihessä 2026 päätetty veronumerolainsäädännön laajentaminen alalle on tärkeä askel harmaan talouden torjunnassa. Sen rinnalle tarvitaan kuitenkin myös tehokasta viranomaisvalvontaa ja digitaalisia ratkaisuja, jotka helpottavat alan valvontaa.

Reilu kilpailu edellyttää myös toimivia markkinoita ja kannusteita hankkia palveluja laillisesti toimivilta vastuullisilta yrityksiltä. Kotitalousvähennys on yksi nopea ja tehokas keino tukea työllisyyttä, yrittäjyyttä ja palvelumarkkinoiden kasvua. Ennakoitava ja helposti hyödynnettävä kotitalousvähennys parantaa esimerkiksi ikäihmisten ja lapsiperheiden mahdollisuuksia hankkia arkea tukevia palveluja, kuten kotisiivousta. Samalla se kannustaa ostamaan palveluja laillisesti toimivilta yrityksiltä, vahvistaa reilua kilpailua ja ehkäisee harmaata taloutta.

Reilu kilpailu, avoimet markkinat ja vahva kotimainen palvelukysyntä vahvistavat yritysten kasvua, työllisyyttä ja kestävää julkista taloutta.

Tavoitteemme:

- **Rajoitetaan julkisen sektorin mahdollisuuksia tuottaa tukipalveluja sidosyksiköissään** silloin, kun palveluille on olemassa toimiva yksityinen markkina.
- **Edistetään vastuullisuutta julkisissa hankinnoissa.** Julkisten palveluhankintojen kilpailutuksissa ei tule painottaa yksinomaan halvinta hintaa, vaan huomioida palvelun laatu ja varmistaa, että lakisääteisiä velvoitteita ja työehtoja noudatetaan.
- **Vahvistetaan kilpailuneutraliteettia** kokoamalla sitä koskevat eri laeissa hajallaan olevat säännökset yhteen sekä lisäämällä Kilpailu- ja kuluttajaviraston valvontavaltuuksia, sanktioita ja resursseja.
- **Tehostetaan harmaan talouden torjuntaa** ottamalla käyttöön veronumerolainsäädäntö kiinteistöpalvelualalla, vahvistamalla viranomaisten tiedonvaihtoa, valvontaa ja riittäviä resursseja sekä hyödyntämällä digitaalisia ratkaisuja valvonnassa.
- **Vahvistetaan palvelukysyntää kehittämällä kotitalousvähennystä pitkäjänteisesti.** Varmistetaan, että kotitalousvähennys kannustaa kotitalous- ja siivouspalvelujen käyttöön sekä tukee suomalaisten arjen sujuvuutta eri elämäntilanteissa.

Kriisinkestävä Suomi rakentuu yhteistyöllä

Muuttuva turvallisuusympäristö, ilmastonmuutos ja energian saatavuuteen liittyvät häiriöt haastavat Suomen kriisinkestävyyttä. Yhteiskunnan toimintakyvyn turvaaminen kaikissa olosuhteissa edellyttää tiivistä yhteistyötä viranomaisten sekä julkisen ja yksityisen sektorin välillä. Yrityksillä on keskeinen rooli huoltovarmuuden ja yhteiskunnan toimintavarmuuden ylläpitämisessä.

Kiinteistöpalvelualan tuottamat tukipalvelut turvaavat yhteiskunnan toimivuutta. Alan yritykset huolehtivat kiinteistöjen turvallisuudesta, puhtaudesta, teknisestä toimivuudesta ja energiatehokkuudesta. Näitä palveluja tarvitaan, jotta esimerkiksi sairaalat, logistiikkakeskukset sekä lääke- ja elintarvikeketjut toimivat myös häiriö- ja poikkeusoloissa.

Kiinteistöjen ylläpidolla on tärkeä rooli myös Suomen energia- ja resurssitehokkuudessa. Energiatehokkaat ylläpitopalvelut, modernit kiertotalousratkaisut ja vähäpäästöiset rakennukset vähentävät energiankulutusta ja tukevat Suomen energiaomavaraisuutta.

Hyvin hoidettu, energiatehokas rakennuskanta säästää energiaa, vähentää päästöjä, käyttää vähemmän luonnonvaroja ja parantaa Suomen kykyä selviytyä energiaan liittyvistä häiriöistä tai kriiseistä

Yritysten osaamista ja palveluja on hyödynnettävä nykyistä vahvemmin Suomen kriisinkestävyyden rakentamisessa.

Tavoitteemme:

- **Vahvistetaan Suomen huoltovarmuutta** turvaamalla Huoltovarmuuskeskuksen riittävät resurssit ja toimintakyky sekä vahvistetaan julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä.
- **Tunnistetaan kiinteistöpalvelualan keskeinen merkitys huoltovarmuudelle** ja varmistetaan alan toimintaedellytykset myös häiriö- ja poikkeusoloissa.
- **Hyödynnetään kiinteistön hoito- ja ylläpitopalveluja entistä tehokkaammin energiatehokkuuden parantamisessa ja kiertotalouden edistämisessä** sekä tuetaan kestäviä investointeja vähäpäästöisten ja ympäristöystävällisten ratkaisujen aikaansaamiseksi.